

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. II. Inferuntur quædam ex dictis & proprißima gratiæ notio declaratur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

VL Augustinus gratia est gratis datur in radice: quo etiam sensu SS. Patres caelestem gloriam frequenter appellanti gratiam.

S. Augustinus.

S. Thomas.

VII. Vltimus ostenditur nullum esse gradum gratia, qui substantialiter & proprie non sit gratia.

VIII. Quo sensu iuxta scripturam accipiatur gratiam pro gratia.

Respondetur primo: augmentum illud gratiae, licet detur ex meritis, & ex iustitia, posse nihilominus in aliquo vero sensu gratis dici dari, nempe in radice, quia scilicet meritum illud condignum, ad quod sequitur, fundatur in prima gratia, quae omnino gratis confertur. Sic Sancti Patres gloriam caelestem frequentissime vocant gratiam, esto non minus detur ex meritis, quam augmentum gratiae, & addunt, ut censeatur gratia abunde sufficere quod sequatur tanquam fructus ad gratiam, quae est donum Dei maxime gratuitum. Sic, ut alios omittam S. Augustinus cap. 8. de gratia & libero arbitrio, vita aeterna sine dubio, inquit, quae bona vita redditur, Dei gratia est, & ipsa enim gratis datur, quia gratis datur & illa, cui datur: nempe gratia: haec ille: qui ibidem addit, nullo alio modo posse dissolvi, quo pacto vita aeterna sit gratia, nisi quia datur intuitu operum, quae oriuntur a gratia. Idem docet S. Thomas lectione 2. in illa verba Apostoli 2. ad Timotheum 4. v. 8. In reliquo reposita est mihi corona iustitiae &c. Ubi inquirens, quomodo sit corona iustitiae, cum vita aeterna sit gratia, respondet, quod est iustitia quantum ad actum qui procedit a voluntate, est gratia quantum ad radicem merendi.

Secundo etiam respondeo, omnes gradus gratiae esse in se & essentialiter, seu substantialiter gratiam, & si gradus sint homogenii, res est facilis, sic enim licet hic & nunc secundus & reliqui gradus sequentes dentur ex meritis, nullus tamen ex illis est, qui non potuisset esse primus. Iud licet gradus sint heterogenii, cum tamen nullus sit gradus gratiae, qui non potuisset in prima peccatoris iustificatione gratis simul cum praecedentibus infundi, nullus enim est, qui in se verè non sit substantialiter gratia.

SECTIO SECUNDA.

Inferuntur quaedam ex dictis, & propriissima gratiae notio declaratur.

I. Donum creationis non incongrue appellari potest gratia, cum omnino gratis datur.

Hiis etiam modis intelligunt multi illud Joannis primo, v. 16. De plenitudine eius nos omnes accepimus, & gratiam pro gratia: quem locum S. Augustinus in Enchiridio cap. 6. de gloria, quae pro gratia in caelo datur, ait accipiendum, gloria quippe illa est gratia in radice. S. tamen Hieronymus in Epistola ad S. Augustinum, hoc loco gratiam, pro gratia quam per Christum accepimus, esse vult legem novam pro veteri. Aliae etiam huius loci interpretationes videri possunt in Maldonato, Salmerone, Toletio, & aliis, sed haec ad institutum nostrum sufficient.

R.P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. I.

Strictius verò adhuc propriissimèque sumi nomen gratiae à Theologis solet, utpote quam iuxta modum loquendi Scripturae & Patrum significare asserunt eximium quoddam donum, per quod natura rationalis ex statu purae naturae evehitur & ordinatur ad vitam aeternam, atque ad eisdem consecutionem iuvatur. Unde inquit Patres Africani supra, licet non improbanda ratione dicitur gratia Dei, quae creati sumus, &c. alia tamen est quae praedestinati vocantur: & postea, illam verò gratiam, quae creati sumus homines, etiam ita appellandam non immerito intelligimus, mirum est tamen si ita appellatam in ulla prophetica, Evangelica, Apostolica littera legimus. & S. Augustinus Epistola 95. illud, inquit, donum apostolica doctrina gratiam appellat, quae salvatur & iustificatur ex Fide Christi. Per quod inveniunt gratiam se sumere velle, prout à natura donisque eam sequentibus contradistinguitur: nam & Pelagius creationem & libertatem naturalem, beneficio Dei acceptam gratiam appellabat, ut testatur S. Hieronymus dial. 1. contra Pelagianos, & S. Augustinus Epistola 105. & alibi saepe, ut hoc modo, inquit, nomen gratiae retineret (Pelagius) rem ipsam penitus everteret. Quare Patres haec in re acriter cum impugnant, & contendunt, ex communi usu facere Scripturae gratiam donum aliquod significare superioris ordinis, & toti naturae superadditum.

Gratia ergo proprie dicta supponit personam cui fit, eamque ad alium longè finem per operationes multò perfectiores ordinat. De hac proinde ut à natura distincta passim loquitur Apostolus, eamque ita ubique extollit, ut S. Hieronymus omnes Pauli Epistolas gratiam sonare asserat. De hac loquitur 2. ad Corinthios 3. v. 5. dum ait: Non quod sufficientes sumus cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis, ubi, ut constat, aperte distinguit gratiam à natura: in eadem item Epistola, cap. 12. v. 9. de eisdem gratiae vi & efficacia loquitur illis verbis: Sufficit tibi gratia mea. & ad Gal. 1. v. 15. Vocavi per gratiam suam: & alibi saepe.

Creatio itaque & dona naturalia, etsi cum sine meritis habeantur, possint generali quadam ratione appellari gratia, non tamen gratia strictè dicta, tum quia inferioris ordinis, & per se ad vitam aeternam non ordinantia, tum quia dona haec iure naturalitatis debentur naturae, natura verò nullum supponit subiectum, cui fiat gratia, nec positivè est indebita illius creatio, quod tamen nisi aliquid in eodem ordine supponatur, est de conceptu gratiae.

Quod verò obijciunt aliqui creationem, & dona naturalia esse interdum effectus praedestinationis, eaque de causâ gratiam appellari debere: inprimis fallum est dona merè naturalia esse effectus praedestinationis, nisi peculiari modo ad salutem consequendam conferant, qualia sunt audire haec & illa verba Evangelii, ex quibus tangitur eor, & fit conversio: quod tali loco & tempore occurrat sinitus, ex quo occasionem accipit quis respicientiae, & salvationis, & alia huiusmodi: quae proinde dona merè naturalia non sunt, ut dixi in materia de Praedestinatione, integrant enim unam conversionem, in eodem genere intentionalis motionis, cum vocatione interna. De his verò etiam dicendum, latius patere effectum praedestinationis, quam gratiam strictè dictam; ut enim quis illum habeat, sufficit quod peculiari aliquo modo concurrat ad beatitudinem; ad hanc autem plura requiruntur, ut constat, ex dictis.

II. Gratia propriissime sumpta est eximium quoddam donum, per quod natura nostra ordinatur ad vitam aeternam.

Gratia à natura donis, eam sequentibus distinguitur, & est quid alicuius ordinis ad illa.

III. Gratia tota naturam supponit, eamque ad altiore operationum seriem elevat.

IV. Cur dona naturalia dici nequeat gratia proprie dicta.

V. Dona naturalia, nisi ad salutem consequendam aliquo modo conferant, non sunt effectus praedestinationis.

Latius patet effectus praedestinationis, quam gratiam strictè dictam.

